

1861—
Unghvár, június 25.
1864.

FELVIDÉK.

Második évi folyam
26. szám.

VEGYES TARTALMU HETILAP.

S

az ungh- és zemplénmegyei gazdasági egyletek, az ungh-szerednyei borászati társulat,
és az unghmegyei takarékpénztár

HIVATALOS KÖZLÖNYV.

Megjelen minden Szombaton
Előfizetési ára: Egy évre 6 for.
Fél „ 3 „
Hirdetések jutányosan közlőnek.

Felolós szerkesztő s kiadó tulajdonos
Bánóczy Ferencz.

Szerkesztő és kiadó hivatal, hozzá a kéziratok és
előfizetési-pénzek küldendők, kis-híd utca
Özvegyi ház első emelet.

Előfizetési felhívás.

Felvidék.

Julius — deczemberi folyamára.

Lapunk jövő hó kezdetével második évfolyamának második felét éri el.

Nem akarunk nagy ígéretekkel előállni, mert a t. közönség úgy is meggyőződhetett már arról, hogy lapunk jelszava a „haladás.”

Hogy azonban haladhasson s kitűzött céljának megfelelőhessen; szüksége van nem csak szellemi, de főleg s mindenek fölött anyagi támogatásra.

Nem követünk el tehát szerénnyteleniséget, ha lapunk érdekében, arra kérjük fel igen tisztelt érdemes előfizetőinket, hogy a Felvidéket ismerők körében sikeresen ajánlani sziveskedjenek.

Ha minden t. előfizetőnk még egyet szerez magához akkor a Felvidék is továbbra élni és virágozni fog.

Előfizetési ára a Felvidéknek csak az eddigi marad.

Fél évre júliustól deczember végeig 3 forint oszt. ért.

Előfizetni lehet helyben a szerkesztőségi irodában (Özvegyi ház.) vidéken a cs. kir. postahivatalok útján.

Gyűjtőknek 5 előfizető után tisztelet példánnyal kedveskedünk.

Az előfizetési pénzeket legfeljebb e hó végeig kérjük beküldeni.

A szerkesztőség

Zarszavak a „gazdaszatunk jelene, tekintettel a multra“ című értekezéshez.

(Vége.)

A vegyes gazda igás erejének s cselédeinek foglalkozását feloszthatja ugyan, de semel pro semper meg nem határozhatja, s éppen az jellemzi őt, hogy sok oldalú elfoglaltatása mellett teendőit akként intézi, hogy egy üres percz se vesszen el, mit tanusit leginkább az által, hogy működési téreit felosztja 4—5—6 vagy több részre.

Szóval sokban felül kell mullnia azon jó mezei gazdát, ki helyesen beosztott teendőit megközelítőleg ekként intézi:

Erdőbe menet megrakattja szekereit trágyával, s vissza jövőbe fát szállítat.

Messze fekvő földjén megfordul a béres délelőtti 10 óráig kétszer, s hogy az étetésig fent maradt üres idő kárba ne menjen, harmadik szekér trágyáját ki viteti az ily czélra felhagyott közel földjére.

Város közelébe lakik: ha áru tárgyait a piacon eladta, jó előre potom áron beszerzett trágyával szekereit megrakattja, s legközelebb fekvő táblájára vágattja.

Zöld takarmányt termel: számot vet magával mely idő tájba használná s ahhoz mérve, ngarláskor étetendő takarmányát termeli ugar tábláinak egy részébe, aratáskor kívánja használni: műveli a kalászos veteményzel fog-

lalt osztálynak azon részébe, mit e czélra feltartott, és ha amint rendszeren történni szokott szét szórtan fordulnak elő a művelet alatt álló táblák oda veti és oly mennyiségbe, amennyire a munka folyama alatt szüksége van, hogy külön erő alkalmazása, és munka pazarlás nélkül takarmányozhassa.

Birtokát rendezi, vagy tábláit földágyakra osztja: akként intézi azt: hogy a hatályba lép-tendő művelet igényeinek megfelelően, így például: 3 öles szélességű földágyakra osztva elérte a következő czélokat: vetője felfogván a biztos határokkal jelölt területét, nem kell hozzá utmutató, szántás és boronálásnál meg van gazdálkodva a fordulókoni vesztéglés, egyenlő részletekre levén felosztva táblája, csupán egy föld ágyon tett kísérletek nyomán tisztába lehet a szükséges vetőmag, munkaerő, trágya szükséglet, termelési eredmény és számos adatokkal, melyekre a számító gazdának oly igen nagy szüksége van.

Ha netán pásztor cselédeinek rendes foglalkozásaikon kívül üres idejük maradt, felhasználja őket major udvarainak tisztogatása vegyes trágya készítés, s etska vágatás s más szükséges teendőkhöz.

Mezei kerülőket tart: elvégezvén reggel és este előforduló szemléjüket, fordítja sán-ezolni, gyomirtás, kötszítés, fa ültetés, eleven sövény ápolás s más mezei munkákhoz.

Szóval számtalan az elősoroltakhoz hasonló, s első tekintetre csekélynek látszó hord erős alkalmak felkarolása az, melyre az okszerű gazda czélba vett hasznát fekteti.

Ugy a szervezett, valamint a munka beosztásnál szülemle t eszmém s nézeteimet dió héjba szoritottam azért, mert tüzetes fejtegetés mellett oly követ kellett volna ki dobnom, mely mert egyes embertől származik könnyen megtörténhet, hogy agyamba röpülne vissza, maradok tehát annál a mit előbb kifejtettem, t. i. alkossunk egységet s kutassuk a szerénység éret gyümölcsseit.

Nemcsak megyénk de honunk gazdaszatának is leghűbb panorámái egyébaránt a vidékenként előforduló országos vásárok, — mit látunk ott? szomorú látvány, szeretnék tőle elfordulni, s meglenni már akkor elégedve, a midőn z-iros magyart látok sovány marhák, értéktelen termény, s tökéletlen gyártmány mellett állni. . . .

Szerencsés körülmény Zemplén-megyére hogy nagy számú értelmisége, s a cselekvés terén már is hatalmasan működő gazdasági egysülete van, mert csak is annak tevékenysége s buzgalma által terjedhet az okszerű gazdálkodás óriási léptekkel előre, miután egység alkotja az erőt, s ha a füz gyenge vesszőiből nyalábot kötünk óriási erőnek sem enged az, holott ha a nyalábot feloldva egyenkint fogjuk az ágakat, gyenge erő kifejtésével is szétöröghetjük s a nagy egészet alkotó egyes erők szét forgácsolódnak.

Csekély vélekedésem szerint a gazdasági egysület fő teendője lenne mindenek előtt az, hogy a szak-osztályok mentül szélesebb alapon, betölthető hatás körre szorítva tehetség és szak-értelem után lennének választva, s ha nem rendszer legalább pót vagy tiszteletbeli — tessék bár miképp keresztelni — tagokul választhatóknak nyilvánítva még azon gazdákat is, kik meghatározott anyagi viszonyaik, vagy fenforgó körül-

ményeik miatt az egysületnek tagjai nem lehetnek, s ezen szakosztályoknak aztán kötelességszerű hivatásuk lenne apostoloskodni, s valamint a fényes paloták, úgy a legszerényebb, hajlékok körül gyűjtött adataikkal az egysületi gyűléseken beszámolni. — Így képelem én elérendőnek azon czélt hogy a nem sejtett körülmények vagy műveltségi hiány miatt visszahuzodott szerény de tett-erős gazdák áldást hozó mozzanatai kifürkészve s a megyei gazdaszatok lényegileg ösmerve legyenek, mert csak így lehet meghatározva azon kiindulási pont, honnan az egysület törekvése helyes irányt követhet. — Élő példákbul okul az ember, s míg gyakran elhangzik a legszebb eszme, pártolásba részesül a feltüntetett csekély eredmény! —

BODNÁR PÉTER.

Egy kis értekezés

Felvidékünknek világhírű földtani nevezetességéről, a Veresvágási opálokról.

(Vége.)

Hogy az opál anyag, hig állapotban töltötte be a trachyt-ér üregeit, nem kétség azok előtt, kik az opálban előforduló mindig vizirányos vonalokat és rétegeket látták, s melyek a fokonskénti leülepedésnek jelei; a nemes opál törekenyebb mint a közönséges meilyvel összeköttetésben találattik. Súlya ugyan az, s azért a tej-opálon hol fülül, hol alul találjuk. Az opál sokszor repedezve van már akkor, midőn találjuk, másszor néhány napra rá kap repedezéseket, különösen ha tömege nem tej fehér, hanem üveges és átlátszó.

Azonban itt az opál ismét eltér a többi ékkőtől, még ezek benső repedés által szépségben s értékben tetemesen vesztenek, az opál színjátéka inkább növekszik, noha összeállása természetesen hogy szenved. Vannak opálok, melyek a levegőn kiszáradva örökre elvesztik tüzőket, megvakulnak.

A Hydrophon a régiek Oculus mundi-ja szinte az opálokhoz tartozik, a különbség csak az hogy előbb vízbe kell tenni és csak így kap színjátékot.

Az opál színjátéka kellőleg megfejtve még ekkoráig nincs. Haigy úgy tartotta, hogy abban apró kis hasadékok vannak léggel, mások szerint vízzel töltve, mások megint a parányok (Atom) sajátosság helyzetetésének tulajdonítják színjátékát.

Nem valószínű hogy már az ó korban lettek volna Veresvágás vidékén valóágos opalbányák, úgy látszik, hogy csak az, mit fölületesen találtak, jött kereskedésbe, mert az egész határban nem találni oly régi bányákat, melyek művelése a hazánkban is ismeretes római bányászatra mutatna.

Közép korban az opál-bánya vidéke a Keczer család tulajdona volt.

Ennek örökösei Karaffa idejében Eperjesen hohér pallos által elvették, s vagyonuk hűtlenségi cím alatt elkoboztatott. Azóta a kincstáré mert a jószág többi részei eladományoztattak, de az opál-bányákat mindig kivették az adományozás alól.

Ennek a századnak elejéig 5 frt letétele mellett mindenki áshatott egy aknát. Azonban e század elején jobbnak találták a haszonbérbe adást; az első bérlő volt Neumányi, évenkint 300 frtért, jelenlegi bérlője Goldschmidt évenkint 12,000 forintért, ki is hazánk e szép drága kővének a külföldön nagy értéket és kelendőséget szerzett. A legnagyobb opál darab, mely eddig ismeretes 34 latot nyom s becsülve van 70,000 pengő frtra.

Okszeri földtani vizsgálatok következtében a legújabb időkben Zemplén felvidékén is vannak kihalások nemes opált található, hallomás szerint Zamutó és Varano vidékén már is történtek kutatások. E nemes vállalathoz sok szerencsét kívánunk!

Turzó.

Abaujából.

Kassa június 22. 1864.

Tisztelt szerkesztő ur! A szerda ismét nyakamon van, írnom kell. — Volt már említve becses lapjában, hogy Kassáról néhány család készül kivándorolni Amerikába; megvallom akkoriban még nem akartam hitelt adni ezen hírnek, meglehet elfogultságból, mert én lelkemből érezvén a közmondás valóságát: extra Hungariam non est vita, sat. azt hittem hogy nem csak minden törzsökös magyar, de általában a bevándoroltak is, kik csak néhány évet töltenek itt, oly ragaszkodással viseltetnek Árpád földjéhez, hogy lehetetlen azt többé elhagyniok. A közel mult évek még inkább megerősítének ezen hitemben, mert tapasztaltam, hogy azon idegenek, kik hivatal viselés végett jöttek Magyarországra, alig tudtak attól megválni, sőt vannak számos családok, kik annyira ragaszkodnak földünkhöz, hogy inkább bármi nyomort késznek eltűrni, csak maradhassanak.

Ez így van, és pedig nem csupán számításból. És ime Kassáról e napokban négy család már kiköltözött, túl a tengeren boldogabb hazát keresendők. Bocssássa meg nekik a magyarok Istene ezen botlásukat!

A napokban oly szél dühöngött városunkban, hogy a fákat tövestől tépte ki.

Folyó hó 15. a helybeli reál tanodai ifjuság a Bankon nagyszerű majális tartott; nagy közönség gyűlt itt egybe egy városból, mint a vidékről, s késő ideig tartott a mulatság dal- és magyar tánczközt. Másnap ismét mulatság várt reánk a „Magyar királynál“ hol Bunko Feri varázs nyirettyűje mellett sirva vigadánk. Sirt a ki érezni tud, de hogy is ne, hisz Bunko oly hatalmas s búvájos hangokat esal ki hegedűjéből, melyek a közsziklát is megindítanak. Ezután kétszer volt alkalmunk találkozni ezen barna fiukkal a császárkertben, és a lövöldben.

Tegnap ismét egy jeles zenetársulatot hallottunk az academiái joghallgatók majálisán; az újhelyiek voltak ezek Mátyás Lajos vezérlete alatt, szabatos játékok nagy tetszésben részesült.

Ennyi mind az a mit e hétről írhattam.

r. l.

Ujdonságok.

— A helybeli főgimnasiunai ifjuság által rendezett tavaszi kirándulás és erdei mulatság f. hó 23 án a Czikerében a legszebb rend és legkedvezőbb időjárás mellett ment végbe. A kiindulás a zenészek késedelme miatt csak 6 óra tájban történhetett, mikor is az ifjuság tanárai vezetése alatt zászlókkal s zöld ágakkal díszítve vonult ki a városból a kálvária hegynek, hol négyes énekkel kísért isteni tisztelt tartatván, a menet tovább haladt s mintegy másfél órai séta után érkezett a diadalkapuvál, sátrakkal s táncz helylyel ellátott helyre. A délelőtti eprézés, madarazás, dalolás közt folyt le. Az étkezés 11 óra után kezdetett a beláthatlan hosszú asztalok mellett s három csapatban történt, s amint az általános vélemény nyilatkozatából tudjuk t. e. Fekete Józsefné assz. kinek izletes étkeivel ez időben a savanyúvíz vendégei találkozhatnak, kint is kitett magáért; mert bármely kényes izlést is kielégíthetett válogatott étkeivel. A vendégek mind a városból, mind a közel vidékről nagyobb számban csak délután érkeztek, s csak hamar el is kezdődött a táncz, s tartott késő estig. Épen 12 óra volt, midőn a zenészoval visszaérkezett ifjusereg szeretett igazgatója Föt. Liebhart János ur lakása előtt megállapodott, ki épen nevenapja előestéjét ülvén, egy 8 oszt. tanuló által az egész ifjuság nevében lelkes szavakban üdvözlötetett, mire a megtisztelt érzékeny szavakban válaszolván, lakába vonult, a menet pedig az utolsó induló harsogása közben szétoszlott s a szép ünnepélynek csak boldog emlékei maradtak. — Nem mulaszt-

hatjuk el ez uttal, hogy köszönetet ne szavazzunk egy férfinak, ki az unghvári majálisokat már több év óta és ezuttal gyöngéledő létere is nemes önfeláldozással rendezte, ha nevént nem említők is, talán mindenki eltalálná, hogy az nem más mint nt. Zoltsák János tanár ur, kinek, hogy Isten előbbi jó egészségét és ennek kifolyását a mindig tartó jó kedvét, minél előbb visszaadja, úgy hiszem, mindnyáján kívánják, kik őt ismerik.

† Az unghvári casinó-egylet által f. év május 8. rendezett táncz vigalom jövedelméből a szenteskei és dubrókai leögettek 50—50 fto az alsó-empléni szükölködők pedig 100 fto kaptak.

+ Munkács városa is eltörölte saját törvényszékét 119 szavazattal 52 ellenében. A szavazók között 56 tanult egyén volt, kik közül 52 mellette, a többi pedig a polgársággal ellene szavazott — Mint ottani t. tudósítók írja, Munkács városa e terhet annál könnyebben megbírná, miután 1400 fton felül van az évi bevételi többlet.

— Lapunk mai számával befejezván a folyó év első felét, tisztelt előfizetőinket felkérjük, hogy a további megrendelést haladéktalanul megtenni sziveskedjenek, mert anélkül lapunkat senkinek sem küldhetjük.

— Szürthe vidékéről írják nekünk: Szürthe községének mező-várossá emelgetése érdekében, a vásárijog elnyerése végett, felsőbb helyre lépések tételni szándékoltnak. — Mert minthogy ezen említett községen keresztül, az Unghvár — Nyiregyháza felé menő egyik élénkebb utvonat közelében, Ungh, Beregh, és Zabolch megyéknek több népes helységei összpontosulnak, s e tiszavidéki környéken, különösen a sertés, juh és marha nagyobb mérvben tenyésztetik, Szürthe az országos vásárok tartása, e tekintetből is, nagyon kívánatos volna. Ugyan is Szürthe, a felsőbb helyről legközelebb engedélyezett es. kir. postakiadói hivatal is, f. é. június 1. napján, már megkezdte működését, — Unghvárról hetenként négyszer közlekedik — de mivel egy részről az innen 1 és fél állomásra eső király-helmezi, egy más részről Nyiregyháza felé, a mándoki posta állomásokkal, a szürthei posta állomás még nincs összekötve, holott Szürthe különösen Király-Helmezi, már többnyire a töltés ut is elkészült, hogy az utazási könnyebb közlekedés is a tiszavidéki vasúthoz létre jöhessen, legalább az lenne nagyon kívánatos, ha Szürthe, a király-helmezi posta állomással, s emekfolytán a S. a. Ujhelyben már fen álló gyorskocsival Tokaj felé egybe kapcsolhatnák. Ez által Pestről, a tiszai vasúton Tokajból, elébb jutnának leveleink Unghvárra, s egyzersmind a vasúthoz Tokajba gyorsabban utazhatnánk. —

— A folyó hó 21 Szobránczon rendezett szántás-és löverseny várakozásunknak tökéletesen megfelelt. Oly szép közönség gyűlt ott egybe, s annyi szórakozás ajánlkozott minden oldalról, hogy az ember azt sem tudta hirtelen, kivel és mivel mulasson. — A verseny szántás 9 órakor kezdődött s ennek bevégezte után közvetlenül a sokkal érdekesebb löverseny vette kezdetét. (Az egésznek menetéről a jövő héten adunk kimerítő, s körülményes tudósítást.) Löverseny után, mely délutáni 1 és fél óráig tartott, a fürdő helyiségein kisebb tömegekben társalogtunk míg végre megérkezett a várva várt ebéd ideje. A sétatéren volt felterítve, hol a nőkkel együtt körülbelül 200-an ültünk asztalhoz; a többiek részint a szomszédságos uraknál részint a vendégszobákban étkeztek. — Volt néhány pohár-köszöntés is, s több is lett volna, de a szabadban B. J. országos s érezhangu szónokunkat kivéve, alig bírták többen tudóval. — Ót óra tájban ismét megoszlott a közönség, egy része színelőadásra készült, azonban fedetlen színekörben a sűrű esőzés miatt nem tartatható meg Fehér Károly társulata által a „Csizmadia“; — másik rész még mindig a sétatéren ünnepelt egy barátságos asztalnál, hol kedélyes és szép toastokat lehetett hallani, itt zengtek el a szózatok is egy a nemzetiségek egyesüléseért mondott hatalmas dictio után — magyar és ruthen nyelven. —

A hölgyek többnyire a szobákba húzódtak, csak 9 óra után voltak láthatók a tánczvigalomban mely kivilágos iviradtig tartott, s igen szép és mulatságos vala. A szomszéd Abauj, Zemplén, Szabolcs, Beregh, sat. megyék mind képviselve voltak ezen gazdasági ünnepélyen.

† Szobránczon Szerdán f. hó 29. a péter páli bál is megtartatik.

† Homonnáról írják nekünk: hogy ott mult héten oly jégesés volt, hogy a fennálló termények két harmadát tökéletesen semmivé tette. A biztosított kár — mint halljuk — körülbelül 18 — 20,00 forintot tesz.

† Nagy-Mihályban pedig ismét a tűz pusztított, egyébként ott ez már nem újság.

† Tokajból szomorú képét festik a jövő szüretnek, a mult évi szárazság, s a tavaszi fagyok következtében temérdek szőlőtöke kiveszett.

TÁRCSA.

A felvidéki oroszok népdalainak magyar fordításban.

Mutatványul egy sajtó alá készen lévő munkából.

(folytatás.)

Hol esergedez az a forrás,
Melyből a galamb itt;
Hová lett az a kis leány,
Kit én úgy imádek?

Hej már azt a hideg forrást
Galambok kiálták;
Hej már azt a kis leánykát
Más legénynek adták!

Vizet iszik a szivárvány,
Leszállott a hegyre;
Hallottatok jó emberek
Nő férjét megverte.

Urak elé került az ügy,
S az urak itélték:
Hogy a férfi kövesse meg
Ifju feleségét...

Veszek én feleségemnek
Egy-két itezo jó sert,
Hogy ne haragudjék azért,
Hogy engemet megvert.

Hogy ne szeretném a juhászt
Annyi szép juhával,
A tüszőjén fényes gombok
Játszhatnak napsugárral.

Oh szeretett öreg anyám,
Halljad mit vétettem,
Egy gomolyért a juhászt
Tegnap megszerettem.

Megízletem én a sajtot,
Oly igen édes volt;
Rá tekinték a juhászra,
Olyan szép ifju volt!

Fűzfáról elszállt a
Kakuk az erdőbe,
Siratlak, siratlak
Szívem dargagyöngye.

Zöld mező keríti,
Az erdőnek alyját
Nem várhatok rózsám,
Utánad, ifju vagy.

Ha ifju vagyok is,
Elbírom szerelmed,
A te csókjaidtól,
Megnövök melletted.

Ha gyenge vagyok is,
Foglak én szeretni;
Mint a violácska,
Nálad fejledezni!

Lehoczky Tivadár.

Tárca-levél Unghvárról.

Valamit gondoltam s e gondolat egy tárca-czikk.

A szépirodalmi és divatlapok rendszeresen megtöltenek egy két hasábot a heti-szemlével, miért ne tehetnék ezt mi is a vidéken?

Miből állnak a fővárosi lapok tárca-czikkjei? Divat, színház, lóverseny, város-erdő, zugliget s több efféle tárgyakkól, melyeket szóvirágokkal felelkezöm: zva túlának a szegény vidéki közönség elé heti-mulatságnál, sőt gyakran megtörténik az is hogy a (szó-) virágok mellett támasztól botocskákat is alkalmaznak, még pedig olyanokat, melyek sokat hasonlítanak a doronghoz.

Tehát divat.

No bezzeg, nagy mesterség is a divatról egy két hasábot czikket írni. Nincs oly kis város, melyben új divatok ne lennének.

Nálunk például az a legújabb divat, hogy az alacsony nők magas sarku cipőt hordanak, (no! emel okosabbat is mondhattam volna) és még valamit hordanak... magasak vagy alacsonyok? mindegy. Mit lát? tarisznyát. Hol? a hátukon. Miből van az a tarisznya? szákból a mivel a halakat fogják. Mi van benne? Hát ha az ember messziről nézi, azt gondolja, hogy ha j. ha pedig közelről nézi, hát... valami töltelék. Sokan azt is mondják, hogy csak az előre hajlott nyakú nők hordják azt a terhet, hogy egyenesedjék ki nyakuk. Meglehet. — No de a divatrol bővebben jövőre fogok értekezni, most menjünk át a tárca-czikk második pontjára, a mi nem más mint a színház. Nincs nekünk színházunk? van, még pedig olyan, hogy nem restelnek egy egész oldalt beírni csupa színházi dolgokkal, de attól tartok hogy sok lesz. — Oly gyönyörű opera-társulat az a Szabó-és Philippovics társulata hogy valóban az ember szinte csodálkozik, mitől szaladt ide a kárpátok tövébe? Ha sokat akarok mondani ezen társulatról, akkor azt mondom, hogy az operája különb a pestinél, ha pedig keveset akarok mondani, akkor azt mondom, hogy a vidéken ez az első s legjobb opera tagokkal rendelkező színház. Vagy nem igazolják-e állításomat az eddigi előadások? A mi kifogásunk lehet az igazgatóság ellen, az legfeljebb abból áll, hogy az egész színházi közönséget énekesekké, és énekesnők akárcsak kiképezni, annyi operát ad. Jó lesz már változatosság kedvéért egy kis jó vígjáték vagy dráma is. Igaz, hogy akkor azt fogjuk megenni, de már az mindegy.

A színházi kritikáról külön rovata lévén e lapoknak, e helyütt azzal nem foglalkozunk; egyedül az igazgatókat kellene még jól leszidnunk — némely fővárosi tárca-czikk példájára, de ezt akkorára halasztjuk, ha már nem lesz mivel megtölteni tárca-czikkünket. Következik.

A lóverseny, mely folyó hó 21. nagy néptömeg jelenlétében tartatott a szobránczi fürdő közelében. — O Istenem, minő kedves tárgy! minő tárca-czikket lehet ebből kikerekíteni! Annyi telivér ló, s azok a gyönyörű nevek! Little Harry, Tummeldich, Gemine, Sátán Bella, Lila sat. valódi élvezet csak rá gondolni is. Szó ami szó, a fennebbi lóverseny dícséretére válik a gazdasági egyesület azon tagjainak kik ennek létrehozásán fáradoztak. Meglévén azonban arról is győződve, hogy az körülményesen lesz leírva a „Felvidék“ hasábjain, nem foglalom a helyet, s beérem azzal, ha elmondhatom mindazt, a mi nekem tetszett és nem tetszett; ami nem tetszett az: az ügész verseny, ebben nem tudtam felfedezni semmi poezist, egyébként én felőlem ügészettek, mert én nem igen néztem, volt nekem mit nézennem a páholy-vagy is inkább a kocsi-közönségen, azok a szép hölgyek — azok tetszettek nekem, nincs is szebb teremtése az ur Istennek a szép nőnél; láttunk mi ott egy pár fiatal rózsabimbót, melynek még néhány tavasz kell hogy kinyílják... láttunk ismét érettebb bimbókat amelyek már már nyíló félben vannak, és láttunk kinyílt rózsákat, és kaméliákat annyit hogy az ember szinte bele bódult. — A második osztályzathól különösen egy magassra nyuló rózsabimbón felejtettük gyarló szemünket, melynek körülete legtöbbször hasonlított a buza virághoz, ennél szebbet a mi képzeletünk teremteni nem tud.

Látod azon hölgyet? kérde valaki egy esinos fiatal embertől.

Látom!

No ha látod, és csak egy óráig nőtlen ember maradsz, akkor nem vagy érdemes az életre.

El... el a város erdőbe... vagy is a Széchenyi kertbe. Unghvárnak tagadhatlanul ez a legkellemesebb nyári mulató helye; nagy kár, hogy az ugynevezett sweezi-ház csak ősz felé készülhet el teljesen, így tehát ott ez idén nem sok estét tölthetünk. Egyébként nem is azért megy ki oda a közönség, hogy fődél alatt mulasson, hanem azért, hogy gyönyörködjen a szabad természetben s élvezze az üde levegőt, melyre ily nyomasztó időjárás közepette vajmi nagy szükségünk van.

Hol van még a Zugliget... nálunk Czikere.

Tegnap tartotta ott a helybeli tanuló ifjuság egy nagyszerű máj-junialist, melyre úgy rohant ki a város kiesnye-nagyja, mintha kergették volna a városból. — Volt ott minden... a miről azonban más fog referálni.

Rövidre szabom e héten tárca-czikkemet, de ha a nyájás olvasó kegyesen átlátja azt, hogy ily kis városban sem lehet jobb tárca-czikket írni mint Pest-Budán, s beéni az effélékkel, akkor szívesen felajánlom minden héten — feese-gésemet.

Tehát van divat, színház, lóverseny város-erdő, zugliget, és szóvirág (már mennyi annyi)... a (virág) botocskákat melyeket fenneb a doronghoz hasonlítottam más alkalomra tartogatom... ha más nem akad, a színészek s különösen az igazgatóság háttára.

Most a boldog viszontlátásig ajánlja magát
Szomorú Pall.

Szegény mulatság.

A katonák takarodót vernek,
Jó kedve van három vig gyereknek;
Ej ha volna — muzsikáltatnának;
De nincs pénzük, — csak úgy kiabálnak!

Nincsen pénzem, egy fityingem sincsen,
De ha most nincs, majd ad még az Isten!
Öcsém uram! egy kis vizet hozzon,
Mert különben kiszárad a torkom.

Ueuzu! rajta — a szapora tánczozal!
Az az ember, ki víz mellett tánczol,
Fütyüld öcsém azt az uri esárdást!
Gyere pajtás, pörgessük meg egymást.

A kakasok éjfél trombitálnak;
Vége legyen már a veszet táncznak
Dudolj öcsém egy szép hadi nótát:
Hongy vették be hajdan Buda várát?

Megzendül a Rákóczy zenéje,
Fölpezsdül a vig ezimborák vére;
„Rend állj! „Indulj! „Rohanj! Neki vágunk
A táncz terem márvány asztalának.

Ütik, verik nagy irgalmatlanul,
Miért áll ott olyan kancsótlanul;
Tudja Isten, hol áll meg csatájok,
Ha el nem ég garasos gyertyájok;

Rend állj! „indulj! Vissza, vissza vert had
A parancsnok ily vezéri szót ad.
Elesünderül a faltörő láрма,
S lefeküsznek mindhárom egy ágyba!

Tomor Ferencz.

Csendhelyi levele a szerkesztőhöz.

Barátom szerkesztő! Hozzád akarok szollani, hogy puhatóld ki: mi módon miképen rendezhetném megint egy népművelőt a tavalihoz hasonló? — A mint herocopunk mutatja: van kilátásunk daldókra, bálókra s afféle hasonlókra. — A mezőn semmi, a vetések satnyulnak, a szőlők megfagytak, esőre már nem emlékezünk, még a diófák is elfagytak, az annász epreket eszi a fereg, inség elől hátul, kívül belül, minek az a következtése, hogy szent czelokról, azaz valami mulatságokról jó előre gondolkozzunk. *)

Különbön hogy valaki sértve ne érezze magát,

*) Csendhelyi barátunk ezen levelet még az esőzések előtt, tehát akkor írta meg, midőn még több okunk volt tartani az inségtől. Szerk.

(afféle indítványozót értek) tehát őszintén megvalom az egész nem az én eszmém, hanem tbben föl-kértek és kérdeztek lenné-e olyan jó egy népművelőnek előmozdításában tehetségem szerint részt venni? Ezek az urak tudták és mi is tudjuk, — hogy vannak különféle passiók, bolond, ostoba passiók, s. a. t. és hogy nekem több afféle passióm vagynak. — A többi közt az egyik passióm az, vagy olyan, mely életünk mulandóságát jelképezi, legalább életünkhöz hasonló, s ez a pyrotechnia, mert ez az a mi volt, mihez soká készültünk, s egyszerre már nincs, elenyészett. —

Életünk, földi örömeink, gyönyörűségeink, édes képzeleteink, édes reményeink, egy légből repülő rakéta-hoz hasonlítanak:

„Hah! mily szép, — mily gyönyörű, — mily felesleges, — — majd tavaszkor... kiált a bámész közönség, s egy pattanás — egy néhány fényben uszó csillag fénylik még! — s ezek is elenyésznek, — mint a tavasz, — s beáll a volt sötétség, — s itt ott tántorog néha egy reményteljes egyszerre elkábult koponya, melyet a rakéta bot, és közben véletlenül föbe kollintott. Az elszédült fő — csak midőn fölcusodott volna mámorából, belátja: hogy... et omnia vanitas.

Én szavamot adtam, hogy kész vagyok, már csak szórakozás kedvéért is részt venni valami kedélyes dologban, annyival inkább miután unom magam, Csendhelyem remete lakká változott csak B—h. K—y nótáját dudolom néha magamban hogy

Búsulok is, bánkodok is
Keservemben még sírok is
A félvilág igen gyakran rólam beszél
Pedig mind ezt majd elfújja egyszer a szél.

Ha tehát valami népművelőt létrehozni szándékunk, akkor még egy nevezetes passióról meg ne felejtkezünk, s ez a táncz, (ezt jó lesz a programmban nagyobb betűkkel kiírni.) Tehát, szarazság, inség, szükség, bú, gond unalom. Ezek mind elegendő okok arra, hogy egy kedélyes népművelőt rendezhessünk. A többi a te dolgod maradtam etc.

Csendhelyi.

Vegyes.

— Mit mondanak a japániai Európaról. Azon japán küldöttség, mely tavaly Európát meglátogatta, a japán fővárosban, Jeddo-ban, Fu-Jah könyvárusnál kiadta utinaplóját. A napló többek között ilyen formán szól: „A nyugat lakói nem igen különböznek egymástól; ruha és fegyver ugyanaz, bár egyik nemzet jobban tud vele bánni, mint a másik, s úgy látszik, hogy a francziák mindenkifölött kitűnnek. A szertartások és tiszteletnyilvánítások igen könnyűnek látszanak, s az uralkodónak majdnem épen egy tiszteletkednek, mint közönséges embernek: leveszik a kalapot, egykissé meghajtják magukat, s meg van az egész. Midőn a fejedelemnél voltunk kihallgatáson, azok nem voltak tőlünk függöny által elválasztva, s még a fejedelem nő sem volt lefátyolozva, s épen olyan magasan ült mint a fejedelem. A lordok udvariasak voltak, sőt igen is udvariasak, mert többször etettek és itattak velünk, mint a mennyi szertartásainkkal megegyez. Az alsóbb osztályok kevesebb voltak udvariasak, s igen világosan kimutatták, hogy csunya tanak bennünket. — A nők között esinosak is vannak, ilyen a többek közt a francia császárné. Járásuk olyan, mint a férfiaké. Hogy nagyobbaknak lássanak, magas kalapot viselnek. Még előkelő nők is sokat tánczolnak, belekapaszkodnak a férfiak karjába, s az utcákon gyakran látni nőket karöltve járó férfiakat. Alkalmassint feleségeik lesznek. Általában a nőknek igen sok szabadságuk van, s a főrangnak épen úgy viselik magukat, mint az alsóbb rendűek. A nők ruházata, kivált este nem mindig erkölcsös. A hollandi nők kivételével minden európai nő sokkal alantabb áll a francziáknál. (Ugy látszik, a japánoknak is testes nő az eszményük.) A férfiak feszesek, durvák és kissé kevélyek; fegyvert nem viselnek, s rangjuk jelvényeit is ritkán. Ugy látszik hogy mindenki, még előkelők is, látogatják a kávéházat. A színházba még magas állásu hivatalnokok is eljárnak. Sajnáljuk hogy ott sem értettünk mindent. Majd mindenkinek volt látcsöve, melyet talán szórakozásból ránk irányoztak. A kereskedők kevélyek, és a boltosok nem szeretik ha az ember igen megnézi áruikat. Igen kellemetlen volt ránk nézni, hogy a városokban nyers húst

látunk kitéve. Ilust enni néha igen egészséges, de minek azt mindenkinek megmutatni? Párisban és Londonban igen sebesen járnak, épen úgy mint mi nálunk, mikor tűz van. A házak igen magasak, úgy hogy az első földrengés alkalmával okvetlenül összeromlanak; de úgy látszik, hogy a tüzet kiállják.

— Eredeti házassági ajánlat. A „Stüdt. Ztg.“ hirdetményei között következő házassági ajánlat olvasható: „Egy finom műveltségű, gyöngéd érzelmű 39 éves férfi, Bécsben hivatalnok, 2000 forint fizetéssel, életársat keres, kinek kedélye, gömbölyü teste és némi vagyona van.“

— Ez is házassági ajánlat. M. Claran Georgina kisasszony — természetesen Amerikában — a következő felszólítást intézi a házasulandó ifjúsághoz: „Polgártársak! Közönyösen nézhetitek-e, hogy egy honleány, ifju, szép, jó nevelt, művészi képességű, zeneértő, szóval oly lány, ki mind azzal bír, a mi a férfit szerelemre gerjesztheti s őt teljesen boldoggá teheti, a lapokhoz kéntelen fordulni, hogy férjet kapjon? Fel! ne késsetek tovább! Jelszavatok legyen: Előre, házasság vagy halál! Csak ne féljete! A mióta a világ áll, bátortalan szívű ember még soha se hódított meg szép hölgyet.“ (M. S.)

Színház.

— Sombaton június 18. adatott: Norma, opera 3 felvonásban. A czimszerepet Schinek Jozefa énekelte, s daczára annak hogy kissé rekedt volt, tökéletesen kielégíté a közönséget; különösen ki kell emelnünk érzésteljes játékát s szabályszerű taglejtéseit. Mindszenti Cornelia, (Adalgisa) szintén osztozott az est dicsőségében, kedves hangja — mely azonban az alantabb helyeken alig hallható — mindig tetszésben részesül. A kettősök Schinek Jozefával kiténően sikerültek. A t. kisasszonyra tagadhatlanul szép jövő vár pályáján, hogy azonban azt elérhesse, több gondot kell fordítani játékára is; mert az a gyakori mókázás és hajlongás, főképp komoly szerepekben — valamint kellemes külsejének ugy játéknak is sokat árt. Marczel (Oroveso) pompás buffo énekes, kiténő iskolázott hangja s kifogástalan játéka teljes elismerésre méltók. Gerecs (Sever) szépen játszott, s különösen az alantabb helyeken igen jól énekel. Reményi

Flavio) Malussi Luiza, (Clotilde) kielégítőleg működtek. Közönség nagy számmal.

— Vasárnap június 19. Orpheus az alvilágban, bohózatos operette 4 szakaszban. Szabó (Jupiter) mulatságos alakja legtöbbet ért. Közönség nagy számmal.

— Hétfőn június 20. Ernani, opera 4 felv. Schinek Jozefa Elvirát énekelte; még mindig nincs teljesen tiszta hangjánál, s csak is ennyi kifogásunk lehet ellene. Avoni (Ernani) gyönyörű tenor hanggal bír; nagy kár, hogy taglejtései hibásak s játéka nem igen megnyerő, különben bár mely fővárosi színpadra is beillenék. Tanner (don Carlos) és Marczel (don Ruy Gomez) ének-és játékban egyaránt jelesek.

— Szerdán 22. Rigoletto opera 4 felvonásban. Melles Liska (Gilda) művészileg játszott, de nem volt egészen hangjánál; sok taps és kihívásokban részesült s meg is érdemelte. Tanner (Rigoletto) ma is jól énekel, valamint a többi apróbb szereplők is, azonban az egész előadásban némi vonatottság volt észrevehető, sőt kihagyások is történtek, még pedig rögtönözve. Gerecs (Mantua hercege) legjobb kedvvel játszott s igen jól énekel. Az utolsó felvonás négyese gyönyörűen sikerült. — Közönség közép számmal.

—y—

Ma Szombaton június 25-én Schinek Jozefa jutalmául adatik:

ZSIDÓ HOLGY.

Nagy opera 5 felvonásban.

Reméljük hogy a jeles művésznők nem leesa panasza az ungh. színházi köz. még részvetlensége ellen.

Vasárnap 26-án

LELENCZ.

80 arany pályadíjt nyert eredeti népszimű 4 felv. írta Szigligeti Ede.

Kedden 28-án

BELIZÁR.

Nagy opera 3 felvonásban Donizettitől.

Szerdán 29-én

Sevillai borbély.

Vig. opera 3 felvonásban Rosinitől.

Csütörtökön 30-án

Egy nő kinek két férje van.

Vigjáték 1 felvonásban, és

Toll hatalma.

Vigjáték 1 felvonásban, végül tízez.

Szerkesztői posta.

— N. J. — nek Hrabóczra. Fölötte megörvendezett barátságos leveled; addig is, míg irhatok fogadd öszinte üdvözlömet. Igen lekötözöl, ha az ígért kéziratokból haladéktalanul küldhetnél.

— N. G. — nak Szerencsre. Irni fogok.

— Sz. F. — nek. Pestre. Hová küldjük a lapot? —

— K. — inak Pestre. A posta hivatal visszaküldte lapodat, s azt írta a czimszalagra, hogy nem vagy Pesten. Hol vagy hát?

— K. S. — nak Munkács. Szíves küldeményét vettük, de még nem olvastuk. Kérünk vidéki levelet. — M. D. Legyes. Bényén lakik.

— F. J. — nek. Önnek versei nem közölhetők írjon inkább vidéki leveleket, akkor kaphat tisztelet példányt.

— Azon t. levelezőinknek, kik nem leveleznek, a jövő félévben nem küldhetünk t. példányt.

Vásári tudósítások.

Unghvár. Folyó hó 23-án tartott hetivásárunkon következő ára volt az életnek. Buza köblönként 7 frt 20 kr. 8 fit. Rozs 5 frt. 20.— 80 kr. Tengeri 5 ft. 40 kr.—6ft. Zab 3 ft. szesz itezéskint 21 kr.

Munkács Folyó hó 20-áról a piaci árak hiteles kimutatása: Buza köblönként 3—4ft. Rozs 2 ft. 30—50. Zab 1 ft. 60—80 Tengeri 3 ft. Széna 2 ft.

Kassa Folyó hó 22-ről a piaci árak hiteles kimutatása: Buza köblönként 4—4 ft. Rozs 3 ft. 20 kr. Tengeri. 3 ft.—3 frt. 40 kr. Árpa. 2 ft. 50—80. kr. Zab 1 ft. 80—90 kr.

Tokaj Folyó hó 17-éről a piaci árak hiteles kimutatása: Buza köblönként 9 ft. 0 kr. Rozs 7 ft. Tengeri 6 ft. 20 kr. Árpa 5 ft. 40 kr. Zab 4 ft. 20 kr. Szesz itezéskint 22 kr.

Gálszécs. Folyó hó 23-án piaci árak hiteles kimutatása: Buza köblönként 7 frt — Gábona 5 — 60. kr. Árpa 4 ft 40. kr. Zab 3 ft. 60. kr. széna 2 ft. 70. kr

Nagygyháza. Folyó hó 18. a piaci árak kimutatása: Buza köblönként 8 frt. 80 kr. Rozs 6 frt. Tengeri 6 frt. 30 kr. Árpa 5 frt. Zab 3 frt. 40 kr. Szesz itezéskint 22 1/2 kr.

HIRDETÉSEK.

BIZTOSÍTÁS!

Az első magyar

ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ

TÁRSASÁG

alclirt ügynöksége a

jégkárok, tűzveszély

s a szállított javak

veszélye ellen valamint az

ember életére

biztosítási bevallásokat elfogad mindenmap

reggeli 8 órától délutáni 6 óráig.

Unghvár május hó 1864.

Bánóczy és Koregkó

(Özvegyi házban).

Haszonbérleti hirdetés!

Egy tagosított birtok Tibán Unghmegyében öt évre haszonbérbe adandó. Bővebb tudósítást nyerhetni Oesterreicher Markusnál Unghvárott a régi hídfőnél.

Haszonbérleti Hirdetés.

Thuránszky Mária férjezett Petrovay Ákosné Tisza-Füredi és azzal határos Pusztá-Kócsi (Hevesmegye) birtoka, mely áll 1200 □ölével számított 1500 hold szántóföld, rét és legelőből; továbbá 5 szobából álló jó lakoházzal, szükséges gazdasági és eselédépületekkel van ellátva f. évi sz. Mihály naptól három vagy több évre haszonbérbe adandó. Feltételek iránt értekezhetni Unghvárra czimzendő levelek által Petrovay Ákosnál és Debreczenben Molnár György urnál.

Marha eladás.

A Leleszi Mltsgos Prépostság Zemplén-megyében Leleszen folyó év június hó 16-ik naptól, szabad kézből, kész pénz fizetés mellett — 131 darab tenyészt gulyabeli marhát, összesen vagy 10 darabjával eladásra felállított, — 23 tehén, 13 szopos borjuval, többje hasas vagy meddő — 36 db. gulyabeli üsző — 49 db. ökörtulok — külön gulyába 10 db. bika — utolsó három nemből 4, 3, 2 és 1 évesek.

Megtekinthetők vagy bérmentes levelek által értekezhetni Leleszen a

Számtartóságnál.

Haszonbérlet.

Berhelyi Clementina, Unghmegyében Kereszten és Tasolyán lévő összes birtokát hat évre — bár mely naptól kezdve, haszonbérbe kiadja Bővebben értekezhetni Kereszten.

Nyom. Unghvárt Jager K. betűivel.

Haszonbérleti Hirdetés.

Gömör-megyei Székési lakos Kubinyi Kálmán Zemplén-megyében Lelezei Kóhányai, Gálszécsi és Albini pusztai mar tagosított, ugy a Gerendai most tagosítás alatti birtoka, a Dargoi határban külön kihasított erdővel, s az itt megnevezett helyeken a tulajdonost illető bir. kisebb vagy közbirtokossági haszonvételek, s a Kóhányai határban lévő malommal együtt, a jövő 1865-dik évi aprilis hó 24-től bérbe adandók. Léven, a haszonbéri föltételek S. a. Ujhelyben Kálmiczky Károly ügyvédnél, vagy Unghvárt a „Felvidék“ szerkesztőségénél a bérleti kívánók megtekinthetik.

Haszonbérleti Hirdetés.

Az unghvári G. Cath. Székese gyház Konczházi birtoka, mely áll: 240 hold szántó 13 hold rét, 619 hold erdő földből, makkoltatás legelés, és meghatározott tüzi fa illetőséggel; — kellően ellátott gazdasági épületekből, bérleti beruházmány, s kir. kisebb haszonvételekből, 1865-ik év ápril 24-től 9. egymásutáni évekre haszonbérbe adatik.

A bérlet feltételei Nagyságos Zombory János kanonok urnál, s az alólirt irodájában megtekinthetők.

Az írásbeli bérleti ajánlatok, a fent tisztelt kanonok úr által folyó év Julius 31-ig fognak elfogadtatni, s a bérleti szerződés a főtisztelendő székes káptalan jóvá hagyásával kiadatni.

Kelt Unghvárt június 25-én 864

Markos György

Egyházmegyei sz. széki s alapítványi ügyész.